Súd:	Okresný súd Prievidza
Spisová značka:	8C/10/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu:	3820201463
Dátum vydania rozhodnutia:	01. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Tomáš Rudáš
ECLI:	ECLI:SK:OSPD:2021:3820201463.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza v konaní pred sudcom JUDr. Tomášom Rudášom právnej veci žalobcov: 1/ Y. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXX/XXX, XXX XX G., 2/ Y. T., nar. X.XX.XXXX, bytom Y. XXX/XXX, XXX XX G., 3/ mal. U. T., nar. XX.X.XXXX, bytom Y. XXX/XXX, XXX XX G., zastúpená zákonným zástupcom: G. W., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXXX/XX, V., 4/ mal. O. Y., XX.XX.XXXX, bytom Y. XXX/XXX, XXX XX G., zastúpený zákonným zástupcom O. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom P. K. XXX/X, 5/ T. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. 7, XXX XX Z., 6/ Y. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX/XX, XXX XX V., žalobcovia 1/-6/ zastúpení JUDr. Alžbeta BORIKOVÁ, advokátska kancelária, s.r.o., IČO: 47 249 587 so sídlom Predmestská 57, 010 01 Žilina proti žalovanému: Grazer Wechselseitige Versicherung AG, IČO: 37747m so sídlom Herrengasse 18-20, 8010 Graz, Rakúska republika, zast. Pavel Horovčák, Hroncova 3, Košice, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 20 000,-eur, všetko v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 20 000,-eur, všetko v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 3/ sumu 40 000,-eur, všetko v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 4/ sumu 40 000,-eur, všetko v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 5/ sumu 19 000,-eur, všetko v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

VI. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 6/ sumu 19 000,-eur, všetko v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

VII. Súd v prevyšujúcej časti nárok žalobcov 1/, 2/, 5/, 6/ z a m i e t o l.

VIII. Žalobcovia 1/ až 6/ majú voči žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

IX. Štát má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia 1/ až 6/ sa žalobou doručenou súdu dňa 31.03.2020 domáhali náhrady nemajetkovej ujmy.

2. Žalobcovia 1/ - 6/ sa k veci vyjadrili, že dňa 14.10.2017 došlo na hlavnej ceste č. I/9 v 160 km v smere od Novák na Horné Vestenice, v k. ú. obce Nitrica, okres Prievidza k dopravnej nehode spôsobenej motorovým vozidlom Opel Vivaro, ev. č. : DL XXX DP, ktoré viedol T. X.. Osobné motorové vozidlo z nezistených príčin vošlo do protismeru a narazilo do protiidúceho vozidla - kamiónu MAN TGA, ev. č.:XMX XXXX. V motorovom vozidle značky Opel Vivaro sa okrem iných nachádzala aj Y. T., nar. 10.01.1989, ktorá v dôsledku utrpených zranení zomrela.

3. Trestné stíhanie voči T. X.i vo veci prečinu všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona bolo zastavené pre neprípustnosť trestného stíhania podľa § 9 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku.

4. Poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla ev. č. DL 899 DP bolo v čase dopravnej nehody uzatvorené u žalovaného. Nakoľko žalovaný je poisťovateľom z iného členského štátu, na území Slovenskej republiky bola likvidačným zástupcom spoločnosť AVUS International spol. s.r.o., ktorá žalobcom vo svojom liste zo dňa 29.10.2019 oznámila, že žalobcom 1/ - 6/ všetky nároky na nemajetkovú ujmu zamietla a z toho dôvodu žalobcovia s poukázaním na ustanovenie § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov žalujú práve žalovaného.

5. Protiprávnym konaním T. bolo zasiahnuté do osobnostných práv žalobcov v 1.-6. rade, ako ich ustanovuje § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Spôsobenie smrti Y.I. bolo intenzívne a trvalo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života. Pozostalí žalobcovia po nebohej Y. T. citovo vnímajú tento traumatizujúci dôsledok protiprávneho konania na ich rodinnom živote. Následkom vyššie uvedenej dopravnej nehody bola smrť Y. T. ml., dcéry žalobcov v rade 1 a 2, matky žalobcov v rade 3 a 4 a sestry žalobcov v rade 5 a 6. V dôsledku náhlej tragickej smrti najbližšej osoby sa žalobcom navždy zmenil život. P. T. X., ktorý viedol motorové vozidlo poistené u žalovaného, pripravil tak o život matku dvoch maloletých detí, milovanú dcéru a sestru a spôsobil tak neodstrániteľný následok v podobe náhlej a neočakávanej straty rodinného príslušníka. Ide o tak rozsiahly zásah, ktorý nemožno nijakým spôsobom obnoviť. Žalovaní prostredníctvom Občianskeho združenia Právna pomoc poškodeným so sídlom Y. W. č. XX I., žiadali o vyplatenie poistného plnenia, ktoré spočívalo u: žalobkyne v 1 rade v preukázaných nárokoch nákladov na pohreb vo výške 1 924,11 eur a nemajetkovej ujme vo výške 35 000,-eur, žalobcu v 2 rade v nároku na nemajetkovú ujmu vo výške 35 000,-eur, žalobkyne v 3 rade v nároku na nemajetkovú ujmu vo výške 40 000,-eur, žalobcu v 4 rade v nároku na nemajetkovú ujmu vo výške 40 000,-eur, žalobcu v 5 rade v nároku na nemajetkovú ujmu vo výške 30 000,-eur, žalobcu v 6 rade v nároku na nemajetkovú ujmu vo výške 30 000,-eur. Žalobcovia sa svojich nárokov domáhali od likvidačného zástupcu žalovaného, AVUS International, spol. s.r.o., avšak listom zo dňa 18.01.2019 bolo poškodeným oznámené, že žalovaným boli schválené iba náklady spojené s pohrebom vo výške 1 924,11 eur, ktoré boli vyplatené, a že všetky nároky na citovú ujmu boli zamietnuté v celom rozsahu, nakoľko tieto nie sú kryté povinným zmluvným poistením.

6. Žalobcovia majú za to, že povinnosť krytia poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú tretím osobám vozidlami je definovaná aj právom Európskej únie. Podľa rozsudku ESD sp. zn. C-22/12 zo dňa 24.10.2019 vo veci Haasová je v bode 59 uvedené: „povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.“ Podľa názoru žalobcov pojem škoda v tomto prípade treba interpretovať extenzívne, čo je konštatované aj v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 666/2016 zo dňa 11.10.2016. Pojem škoda použitá v Zákone o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zahŕňa aj nemajetkovú ujmu. Ústavný súd dáva za pravdu zisteniam krajského súdu a za rozhodujúci pre uvedené konštatovanie považoval fakt, že zodpovednosť poisteného vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu. Náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, a preto odporca 2/ je ako poisťovateľ zodpovednosti odporcu 1/ za škodu pasívne vecne legitimovaným subjektom, ktorému na základe § 15 ods. 1 veta prvá zákona o povinnom zmluvnom poistení vznikla povinnosť uhradiť škodu. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6 MCdo 1/2016 zo dňa 31.01.2017, ktoré bolo publikované ako R 61/2018 v súvislosti

s citovaným rozsudkom ESD ústavný súd poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 646/2015 zo 16. decembra 2015, v ktorom v obdobnej veci konštatoval, že hoci Súdny dvor viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení OZ každého z týchto štátov umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Podľa zákona č. 381/2001 Z. z. má aj sťažovateľka ako poisťovateľ oprávnenie vykonávať poistenie zodpovednosti na území Slovenskej republiky. Ústavný súd dodáva, že k uvedenému záveru dospel s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a súčasne zohľadňujúc zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, ako aj aplikujúc extenzívny výklad pojmu náhrada škody. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoje rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 206/2015 z 29. apríla 2015. Čo sa týka pasívnej legitimácie a oprávnenosti nároku žalobcovia okrem toho, že poukázali na vyššie citované rozhodnutie ÚS SR upriamili pozornosť aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré v obdobných prípadoch rozhodli v prospech žalobcov a nárok na nemajetkovú ujmu im bol priznaný, tzn. pasívna vecná legitimácia poisťovní bola daná (napr. Uznesenie ÚS SR sp. zn. III: ÚS 666/2016 zo dňa 11.10.2016, Rozhodnutie NS SR sp. zn. 6 MCdo 1/2016 zo dňa 31.01.2017, Uznesenie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 206/2015 z 29.04.2015, Uznesenie ÚS SR sp. zn. I. ÚS 474/2016 zo dňa 17.06.2016, Uznesenie ÚS SR sp. zn. III. ÚS 646/2015 zo dňa 16.12.2015, Uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/226/2017 zo dňa 28.03.2017 a ďalšie).

7. V danom prípade podľa názoru žalobcov je potrebné prihliadať na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. K uvedenému dali do pozornosti nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 77/2015 zo dňa 10.6.2015, podľa ktorého výšku peňažného zadosťučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, ktorá však nemôže byť svojvôľou. Zákon ustanovuje súdu povinnosť prihliadnuť pritom na dve hľadiská, a to tak na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Co/149/2018 zo dňa 30.04.2019 uvádza, že podľa rozhodnutia NS SR sp.zn. 4 Cdo 139/2011 vychádzajúc z ustanovenia § 13 ods. 3 O.z. pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje zákon žiadne medze. Uvedené zákonné ustanovenie však zakotvuje taxatívne dve kritériá a to závažnosť vzniknutej ujmy, čím závažnejšia je čo do svojej intenzity i svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj čiastka peňažného zadosťučinenia a ďalej veľmi široko chápané okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, najmä na strane pozostalých a zomrelého intenzita ich vzťahu, vek zomrelého a pozostalých, existenčná závislosť na zomrelom, prípadne poskytnutie inej satisfakcie. V súvislosti s uplatnenou výškou náhrady nemajetkovej ujmy poukázali jednak na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá je nenapraviteľná a bude sprevádzať žalobcov po celý zvyšok ich života, taktiež na samotné okolnosti prípadu, a to najmä na hrubé porušenie dôležitých povinností poisteného žalovaného, ktoré viedli k tragickej dopravnej nehode a zapríčinili stratu najbližšej osoby pre pozostalých žalobcov. Podľa uznesenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Prievidzi, Odbor kriminálnej polície, 1. oddelenie vyšetrovania sp. zn. ČVS: ORP-901/1-VYS-PD-2017 bolo pravdepodobnou príčinou nedostatočné venovanie sa vedeniu vozidla vodičom, čo je hrubým porušením povinností, ktoré vodičovi vyplývali z právnych predpisov. Mimoriadne významnou okolnosťou je fakt, že žalobcom zomrela matka, dcéra a sestra, čiže osoba mimoriadne blízka čo do intenzity vzťahov i odkázanosti v citovej i finančnej rovine.

8. Žalovaný sa k veci vyjadril, že nemajetková ujma nie je upravená v § 13 OZ a v danom prípade nie je daná ani pasívna legitimácia. K uvedeným skutočnostiam predložil žalovaný rozhodnutia okresných a odvolacích súdov ako aj rozhodnutie NS SR. Žalovaný poukázal, že okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva by súd nemal prihliadať na neprípustné obohacovanie, kedy podľa názoru žalovaného sú požadované náhrady neprimeranými, pričom poukázal na viaceré rozhodnutia súdov v obdobnej veci. Zároveň na podporu svojich tvrdení poukázal na zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov, kde v § 12 až 14 je upravený rozsah odškodnenia. Celková suma odškodnenia v zmysle daného zákona nesmie presiahnuť 50 násobok minimálnej mzdy, ktorá ku dňu smrti žalovanej predstavovala sumu 435,-eur, a teda maximálna suma predstavuje 21750,-eur.

9. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s vyjadreniami strán, výzvou na úhradu, list z 29.10.2019, pripojenými rozsudkami a nálezmi ÚS, potvrdeniami o zdravotnom stave maloletých, s lekárskymi

správami, vyšetrovacím spisom ORP-901/1-VYS-PD-2017 a spolu s ďalšími pripojenými listinnými dôkazmi zistil nasledovný skutkový stav:

10. Dňa 14.10.2017 došlo na hlavnej ceste č. I/9 v 160 km v smere od Novák na Horné Vestenice, v k. ú. obce Nitrica, okres Prievidza k dopravnej nehode spôsobenej motorovým vozidlom Opel Vivaro, ev. č. : DL XXX DP, ktoré viedol T. X.. Osobné motorové vozidlo z nezistených príčin vošlo do protismeru a narazilo do protiidúceho vozidla - kamiónu MAN TGA, ev. č.:XMX XXXX. V motorovom vozidle značky Opel Vivaro sa okrem iných nachádzala aj Y. T., nar. XX.XX.XXXX, ktorá v dôsledku utrpených zranení zomrela. Trestné stíhanie voči T.ovi X.ovi vo veci prečinu všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona zastavené pre neprípustnosť trestného stíhania podľa § 9 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku. Poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla ev. č. DL XXX DP bolo v čase dopravnej nehody uzatvorené u žalovaného. Nakoľko žalovaný je poisťovateľom z iného členského štátu, na území Slovenskej republiky bola likvidačným zástupcom spoločnosť AVUS International spol. s.r.o., ktorá žalobcom vo svojom liste zo dňa 29.10.2019 oznámila, že žalobcom 1/ - 6/ všetky nároky na nemajetkovú ujmu zamietla.

11. Z výsluchu žalobkyne 1/ Y. T. súd zistil, že bola jej dcérou a bola „svetlom“ ich rodiny, stále im chýba. Ťažko sa jej pozerá na deti, ktoré ostali po matke ako rastú a ona nemôže byť pritom. Sabínka je taká, že ona to viac vnútorne prežíva a nechce ani veľmi o tom rozprávať. Deti sa do izieb zatvárajú tak, aby každý bol vo svojej izbe, je im smutno pričom dcéra aj plače, ale viac smútok prežíva v sebe. Maloletý O. mal 6 rokov keď sa nehoda stala, na mamu bol veľmi naviazaný, preto aj na odporúčanie pani doktorky izby rozdelili, lebo chodieval do maminej izby, on sa tam zatváral a plakal a nevedel pochopiť prečo sa to muselo jemu stať. Na odporúčanie doktorky žalobkyňa 1/ dcérinu izbu zrušila, aby nevidel fotky. Syn všetko čo robil, robil pre mamu a všetko vystavoval v jej izbe.

12. Žalobca 2/ sa vo svojej výpovedi pridržiaval všetkého čo uviedla žalobkyňa 1/. Momentálne je na dôchodku, stará sa o deti a stále sa mu to všetko pripomína. Poberá dôchodok vo výške 700,-eur a okrem dôchodku iný príjem nemá. V spoločnej domácnosti býva manželka a deti, okrem nich nikto iný. Náklady a výdavky na domácnosť a na deti sa uhrádzajú z manželkinho platu a z jeho príjmu. Posledné obdobie nemal zdravotné ťažkosti vážnejšieho charakteru, nikdy nemal žiadne ťažkosti. Lieky neužíva.

13. Žalobca 5/, brat zosnulej, uviedol, že so sestrou sa mali radi, videl ju od momentu keď sa učila chodiť, celý život boli spolu. Deti chodia stále na prázdniny k nemu, on chodieva do Ráztočna ku mame. V súčasnej dobe nie je zamestnaný, pričom je invalidný dôchodca, poberá dôchodok vo výške 200,-eur. Žije v spoločnej domácnosti s dvomi deťmi, dcéra má 16 rokov a syn 9 rokov. Sú rovnaký ročník ako Kubo tak oni sú stále spolu či cez internet alebo chodia spolu na prázdniny.

14. Žalobca 6/ uviedol, že bol najstarší súrodenec, od malička dával pozor miesto rodičov keď boli v práci, bývali v jednej obci neďaleko seba, mali so sestrou veľmi blízky vzťah, boli v dennodennom kontakte. Deti po smrti matky boli pravidelne u neho, aby im pomohol vyrovnať sa so stratou matky. Je zamestnaný od roku 2019 v nemeckej stavbárskej firme, s diétami je to v čistom okolo 2500,-eur mesačne. Býva v Ráztočne 4 domy od jeho rodičov v staršom rodinnom dome, kde býva jeho družka a dvaja synovia vo veku 13 a 6 rokov.

15. Podľa čl. 11 ods. 1 písm. b) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 poistiteľa s bydliskom v členskom štáte možno žalovať na území iného členského štátu, ak žalobu podal poistník, poistený alebo oprávnený z poistenia, na súdoch podľa miesta bydliska žalobcu.

16. Podľa čl. 13 ods. 2 písm. b) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 články 10,11 a 12 sa uplatnia na konania začaté poškodeným proti poistiteľovi, ak sú takého priame žaloby prípustné.

17. Podľa čl. 3 vyhl. MZV č. 130/1976 Zb. o Dohovore o práve použiteľnom na dopravné nehody (Haagsky dohovor) rozhodným právom sú vnútorné predpisy štátu, na území ktorého došlo k nehode.

18. Podľa čl. 8 vyhl. MZV č. 130/1976 Zb. o Dohovore o práve použiteľnom na dopravné nehody (Haagsky dohovor) rozhodné právo určuje najmä spôsob a rozsah náhrady škody.

19. Podľa čl. 9 vyhl. MZV č. 130/1976 Zb. o Dohovore o práve použiteľnom na dopravné nehody (Haagsky dohovor) poškodené osoby majú právo žalovať priamo poistiteľa zodpovednej osoby, ak im toto právo patrí podľa práva rozhodného.

20. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka má fyzická osoba právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

21. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka má fyzická osoba právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

22. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

23. Podľa § 15 Občianskeho zákonníka po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jej osobnosti manželovi a deťom, ak ich niet, rodičom.

24. Podľa § 15 ods. 1 Zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

25. Podľa § 4 ods. 1 Zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

26. Podľa § 4 ods. 2 Zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a) a b), d) ušlého zisku.

I. Pasívna vecná legitimácia

27. Súd mal v konaní za preukázané, že nárok žalobcov 1/ až 6/ je daný. Súd sa stotožnil s argumentáciou žalobcov 1/ až 6/ v danom smere a poukazuje na rozhodnutie ESD sp. zn. C-22/12 zo dňa 24.10.2019 vo veci Haasova, podľa ktorého povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.“ V danom smere je už ustálená aj slovenská judikatúra, podľa ktorej napríklad v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 666/2016 zo dňa 11.10.2016 sa uvádza, že pojem škoda použitá v Zákone o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zahŕňa aj nemajetkovú ujmu. V danom smere uvedeného eurokonformného výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení má súd za to, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, a preto žalovaný ako poisťovateľ zodpovednosti za škodu je pasívne vecne legitimovaným subjektom, ktorému na základe § 15 ods. 1 veta prvá zákona o povinnom zmluvnom poistení vznikla povinnosť uhradiť škodu.

II. Podmienky na vznik nemajetkovej ujmy a dôsledky zásahu do ochrany života, súkromia a rodinného života

28. V danom prípade na vznik sankcie za nemajetkovú ujmu musí existovať neoprávnený zásah, pričom postačuje zásah objektívne spôsobilý vyvolať ujmu spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby, vznik ujmy a príčinná súvislosť medzi nimi. V danom prípade je nesporné v zmysle uznesenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Prievidzi, Odbor kriminálnej polície, 1. oddelenie vyšetrovania sp. zn. ČVS: ORP-901/1-VYS-PD-2017, že k zásahu z nedbanlivosti došlo a daný zásah spôsobil smrť J. T. a vznik ujmy na strane žalobcov 1/ - 6/ ako to súd nižšie uvádza.

29. Súd potom rozhodoval o nároku všetkých žalobcov 1/ až 6/ o zásahu do ich súkromia a rodinného života a teda o ich uplatnenom nároku rozhodoval v zmysle § 11 až 13 OZ. O nároku maloletých detí, žalobcov 3/ až 4/ súd navyše rozhodoval, tak ako na to bolo poukázané v žalobe, aj o ochrane osobnosti usmrtenej J. T., tzv. postmortálna ochrana zomrelej osoby, jej života a zdravia v zmysle § 15 OZ.

30. V predmetnom spore súd rozhodoval o dôvodnosti náhrady na nemajetkovú ujmu v zmysle nálezu Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 77/2015 zo dňa 10.6.2015, podľa ktorého je potrebné prihliadať na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, jeho intenzitu, trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú, pričom však nerozhodujú subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase vnímala aj každá iná fyzická osoba. Čím závažnejšia je čo do svojej intenzity i svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj čiastka peňažného zadosťučinenia. Závažnosť vzniknutej ujmy je v danom prípade nenapraviteľnou a bude sprevádzať žalobcov 1/ až 6/ po celý zvyšok ich života, Pokiaľ sa jedná o okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, súd posudzoval najmä na strane pozostalých a zomrelého intenzitu ich vzťahu, vek zomrelého a pozostalých, existenčnú závislosť na zomrelom. Čo sa týka okolností prípadu, jedná sa najmä hrubé porušenie dôležitých povinností poisteného žalovaného, ktoré viedli k tragickej dopravnej nehode a zapríčinili stratu najbližšej osoby pre pozostalých žalobcov. Podľa uznesenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Prievidzi, Odbor kriminálnej polície, 1. oddelenie vyšetrovania sp. zn. ČVS: ORP-901/1-VYS-PD-2017 bolo príčinou nedostatočné venovanie sa vedeniu vozidla vodičom, čo je hrubým porušením povinností, ktoré vodičovi vyplývali z právnych predpisov. V danom prípade s ohľadom na smrť vodiča pri dopravnej nehode nie je možné dostatočné morálne zadosťučinenie napr. vo forme ospravedlnenia sa žalobcom prípadne odsúdenia vodiča v trestnom konaní a z toho dôvodu má súd za to, že je na mieste poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, a preto súd prihliadal na závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva.

31. Súd má za to, že v danom prípade sa jedná o zásah do telesnej integrity pozostalej vo vrcholnej intenzite. Mimoriadne významnou okolnosťou je nezvratný fakt, že žalobcom zomrela matka, dcéra a sestra, čiže osoba mimoriadne blízka čo do intenzity vzťahov i odkázanosti v citovej i finančnej rovine, čím bolo trvalo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života. Dopravnou nehodou bola o život pripravená žena v produktívnom veku, živiteľka rodiny, matka dvoch maloletých detí, milovaná dcéra, sestra a spôsobil sa tak neodstrániteľný následok v podobe náhlej a neočakávanej straty rodinného príslušníka. Narušená bola celistvosť rodiny s následkami nezvrátiteľnými a podľa názoru súdu až fatálnymi.

32. Súd mal dokazovaním za preukázané, že pozostalá J. T. žila v harmonickom rodinnom prostredí, vo vzájomnej láske, citovej náklonnosti so svojimi rodičmi, bratmi, s ktorými vyrastala od detstva, spolu prežívali udalosti každodenného života, stretávali sa a mali medzi sebou silné rodinné puto, čo vyplynulo z výpovede každého zo žalobcov.

33. Čo sa týka zásahu do rodinného a súkromného života maloletých detí, súd mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že matka mala k svojim maloletými deťmi veľmi silný citový vzťah, učila ich životným hodnotám a záujmom, žili v spoločnej domácnosti a tie boli na ňu nielen veľmi citovo naviazané, ale aj odkázané vyživovacou povinnosťou ako živiteľkou rodiny. Z vlastnej činnosti súdu bolo zrejmé z konania tunajšieho súdu sp. zn. 17P/23/2017, že otcovia maloletých detí o detí javili len sporadicky záujem až takmer žiadny, a preto výchovu a výživu detí zabezpečovala matka, ktorá s maloletými žila v domácnosti so žalobkyňou 1/, ktorá jej v starostlivosti o maloletých pomáhala. Súd mal v konaní preukázané, že v čase smrti matka maloletých detí bola zamestnaná a pre maloleté deti bola živiteľom rodiny. Maloleté deti sú tak momentálne odkázané na výživu a finančnú pomoc od rodinných príslušníkov, kedy funkciu rodičov prevzali žalobkyňa 1/ a 2/, čím práve priznaná výška nemajetkovej ujmy reflektuje

aj danú skutočnosť. Deti tak utrpeli ujmu spočívajúcu v intenzívnych pocitoch straty, smútku, úzkosti, beznádeje a zúfalstva zo straty milovanej a nenahraditeľnej osoby akou matka bezpochyby je.

34. S pripojenej lekárskej správy zo dňa 30.09.2020 vyplýva súdu, že u maloletých sa po smrti ich matky objavili depresie, ktoré sa len pomaly upravujú. Maloletá je uzatvorenejšia, o problémoch nerozpráva a máva obdobia smútku a plaču. Maloletý stratu matky znášal s problémami v škole, zhoršil sa mu prospech, je nervózny, nedokázal sa sústrediť, zatváral sa v izbe svojej matky a po absolvovaní psychologického vyšetrenia mu bola záverom diagnostikovaná zmiešaná porucha emócií a správania. Súd z výsluchu žalobkyne 1/ zistil, že maloletý je utiahnutý do seba, stratu matky znáša ťažko, uzatváral sa do jej izby a všetko čo vytvorí nosieval do matkinej izby. Aj z uvedených skutočností súdu vyplynula silná citová väzba detí na matku nielen počas jej života, ale aj po smrti prejavujúca sa pocitom prítomnosti matky, spomienkami na ňu, kedy u detí je ťažké zmieriť sa s jej náhlou smrťou. Takisto súd mal z lekárskej správy a výsluchu žalobcov za preukázané, že u detí je po smrti matky zvýraznená nestabilita emotivity, emočné napätie a prežívanie stálej prítomnosti zosnulej matky, pričom súd zdôrazňuje, že deti stratili svoju matku v útlom veku 10 a 6 rokov v období, kedy ich detstvo malo byť radostným a bezstarostným. Deti už v útlom veku tak budú ochudobnené o sociálne, či kultúrne aktivity s matkou, o sprostredkovanie morálnych hodnôt, ale hlavne o pocit blízkosti matky, ktorá bola pre deti stabilným pilierom v ich vývoji. Takýto disharmonický vývin detí podľa názoru súdu jednoznačne odôvodňuje dôvodnosť žalovaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

35. Čo sa týka dôsledkov v spoločenskom živote u maloletých detí tak bolo pred súdom preukázané, že maloletý pravidelne navštevuje MUDr. Matúškovú a na jej odporúčanie a odporúčanie triednej učiteľky je mu odporúčaná návšteva detskej psychologičky, nakoľko maloletý býva nesústredený. Z uvedeného je zrejmé, že tak ako u maloletej aj u maloletého sú následky tragickej smrti matky ďalekosiahle aj pre ich budúci život, ich psychosomatický vývoj, nakoľko najmä maloletý intenzívne prežíva následky danej ujmy, trpí tak ako aj ostatní členovia rodiny pocitmi úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku zo smrti blízkej osoby. Súd má za to, že strata rodinného príslušníka postihuje všetkých členov rodiny, avšak v danom prípade najviac maloleté deti, ktoré mali veľmi úzke citové väzby s matkou. Zavinená smrť ich matky podľa názoru súdu predstavuje tu najzávažnejšiu nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a naplňovanie osobnosti postihnutej osoby.

36. Dôsledky utrpenej straty sú u žalobcov 1/ až 6/ prítomné v ich každodennom živote. Súd má potom za to, že ujma a jej závažnosť, ktorá žalobcom 1/ až 6/ vznikla, vznikla za totožných okolností a je u každého z nich porovnateľná, pričom u maloletých detí, kedy sa detí vo veku žalobcov 3/ a 4/ ešte len vyvíjajú či už po fyzickej, ale hlavne po duševnej stránke, kedy zažili pre nich nepochopiteľnú, šokujúcu, bolestivú a náhlu traumu má a pre ich budúce životy bezpochyby bude mať rozsiahlejšie následky ako je to u žalobcov 1/,2/,5/,6/ ako to súd vyššie opísal. Z uvedených dôvodov mal súd za to, že maloletým deťom je oprávnené priznať náhradu za nemajetkovú ujmu vyššiu ako u ostatných žalobcov v tej najvyššej možnej miere.

III.Priznaná výška nemajetkovej ujmy

37. Súd pri rozhodovaní bral na zreteľ satisfakčnú funkciu priznanej peňažnej čiastky za účelom zmiernenia nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na osobitosti predmetného prípadu vyššie opísané. Súd úvahy o proporcionalite pri priznaní jednotlivých náhrad nemajetkových újm smeroval k Listine základných práv a slobôd a k Ústave SR. V prvom rade súd poukazuje na dôležitosť jednotlivých ľudských práv a základných slobôd. Ak by sme vzali akýkoľvek kódex ochrany ľudských práv, vždy na prvom mieste ako najvyššia ľudská hodnota je chránený ľudský život a od neho odvíjajúci sa katalóg ľudských práv. Vychádzajúc z medzinárodných dokumentov ústavným zákonom č.23/1991 Zb. dňa 9. januára 1991 bola Listina základných práv a slobôd uvedená do nášho právneho poriadku. V 2. hlave boli kodifikované ľudské práva a základné slobody rozdelené do dvoch oddielov ako Základné ľudské práva a slobody (čl. 6 až 16) a politické práva. Predmetné práva boli inkorporované aj do Ústavy SR a sú integrálnou súčasťou ústavného systému Slovenskej republiky. V zmysle predmetnej listiny ľudských práv sú základné práva do nášho právneho poriadku inkorporované ako základné ľudské práva a slobody v druhom oddiele Ústavy SR nasledovne:
1/ čl.15 právo na ľudský život,
2/ čl. 16 právo na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia,
3/ čl. 17 právo na osobnú slobodu,

4/ čl. 18 právo na ochranu proti núteným prácam a službám,
5/ čl. 19 právo na zachovanie svojej ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena a právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života,
6/ čl. 20 právo na ochrana vlastníckeho práva,
7/ čl. 21 právo na nedotknuteľnosť obydlia,
8/ čl. 22 právo na listové tajomstvo a tajomstvo iných písomností a záznamov,
9/ čl. 23 právo slobody pohybu a pobytu,
10/ čl. 24 právo na slobodu myslenia, svedomia a náboženského vyznania a právo na slobodný prejav svojho náboženstva alebo viery,
11/ čl. 25 obrana Slovenskej republiky a právo pred núteným vykonávaním vojenskej služby, ak je to v rozpore s jeho svedomím alebo náboženským vyznaním.

38. Súd na základe diskrečnej právomoci má za to, že katalóg základných ľudských práv a slobôd v druhom oddiele druhej hlavy ústavy SR je usporiadaný podľa spoločenskej hodnoty a vážnosti. Súd v v zmysle voľnej úvahy a kritérií nižšie opísaných (proporcionalita ochrany jednotlivých práv, pravidlá vyplývajúce zo zákona č. 215/2006 Z. z. o obetiach trestných činov, komparácia obdobných prípadov) v danom prípade má za to, že ochrana každého z uvedených ľudských práv zakotvených v jednotlivých článkoch 15 až 25 Ústavy SR je hodná ochrany pri jeho porušení v rozmedzí od 0 Eur do 3000,-eur, pričom každé z práv podľa jeho vyššej spoločenskej hodnoty umiestnené podľa priority ochrany v čl. 15 až 25 Ústavy SR svojou pozíciou znásobuje náhradu nemajetkovej ujmy (ako príklad súd uvádza, že pokiaľ ochrana života je v spoločenskom rebríčku na najvyššej pozícii, t.j. v Ústave SR na 11. mieste uvedených základných ľudských práv a slobôd v druhom oddiele kategorizovaných vzostupne, tak náhradu priznanú v rozsahu 0 Eur až 3000 Eur súd násobí krát 11). Súd na základe voľnej úvahy v zmysle špecifických okolností daného prípadu a závažnosti vzniknutej ujmy, kedy hodnotenie závažnosti vzniku ujmy zákonodarca ponecháva na uvážení a odôvodnení súdu, ktorý je viazaný vymedzenými kritériami v zmysle ustálenej judikatúry, má za to, že je v jeho kompetencii moderovať náhradu pri 3000 eurovom mantinely podľa nižšej závažnosti vzniknutej ujmy v rozmedzí do 1000,-eur, vyššej závažnosti v rozmedzí od 1000,-eur do 2000,-eur a v tých najzávažnejších prípadoch ako je napríklad zásah, ktorý je predmetom tohto konania v rozmedzí od 2000,-eur do 3000,-eur, ako to súd opísal vyššie. Nakoľko ochrana života je tou najvyššou chránenou spoločenskou hodnotou, súd má za to, že neoprávnený zásah do života a zdravia je možne vyčísliť kumulovane ako to bolo uvedené maximálne v hodnote 11 (na najvyššej 11. pozícii) x 3000,-eur, a teda v maximálnej výške 33 000,-eur. Súd si uvedomuje, že aj keď nie je možné objektívne kvantifikovať hodnotu života v peniazoch, nakoľko nie je možné vytvoriť žiadnu metodiku, nejedná sa o odborné medicínske posúdenie a jedná sa iba o posúdenie dopadov ujmy do osobnostnej sféry pozostalého, v zmysle rebríčka uvádzaných ľudských práv a zásad slušnosti súd považoval za zásah do života adekvátnu náhradu v maximálnej výške 33000,-eur.

39. Nakoľko žalobcovia 3/ a 4/ si uplatnili v zmysle § 15 OZ postmortálnu ochranu za stratu života ich matky, ktorá má podľa názoru súdu fatálne následky v živote maloletých dospievajúcich detí ako to súd zdôvodňoval v časti II. tohto rozsudku, pričom zomrela nielen matka, ale dcéra a sestra v produktívnom veku, súd v zmysle voľnej úvahy má za to, že bol oprávnený priznať náhradu v zmysle § 15 OZ v maximálnej možnej miere vo výške 33000,-eur. Nakoľko maloleté deti ako žalobcovia 3/ a 4/ spolu so žalobcami 1/, 2/, 5/, 6/ si uplatnili aj v zmysle § 11 až 13 OZ náhradu za zásah do ich súkromia a rodinného života, za daný zásah v zmysle § 11 až 13 OZ im bolo možné v danej časti priznať maximálnu sumu 7 (ochrana súkromia na 7. pozícii v poradí dôležitosti ochrany ľudských práv a slobôd) x 3000,-eur, a teda za uplatnený nárok podľa § 11 až 13 OZ v celkovej maximálnej výške 21 000,-eur. Súd má za to, že za obidva zásahy bol oprávnený priznať žalobcom 3/ a 4/ maximálne sumu 21000,-eur + 33000,-eur, celkovo vo výške 55000,-eur. Nakoľko si uplatnili žalobcovia 3/ a 4/ sumu nižšiu, a to 40000,-eur, súd im v danej časti vyhovel.

40. Súd potom u žalobcov 1/ až 6/ rozhodoval o zásahu do ich súkromia a rodinného života a u žalobcov 3/ a 4/ navyše aj o postmortálnej ochrane. Súd za uplatnené nároky v zmysle § 11 až 13 OZ žalobcom 1/ až 2/ priznal v uvádzaných intenciách sumu po 20000,-eur, žalobcom 3/ a 4/ po 21000,-eur, žalobcom 5/, 6/ sumu po 19000,-eur z titulu zásahu do súkromia a rodinného života a to z nasledovných dôvodov. V danom prípade súd pri svojom rozhodnutí posudzoval vek pozostalých a usmrtenej osoby. Je zrejmé, že strata blízkeho človeka predstavuje ujmu v každom veku, bude takúto stratu znášať inak batoľa, ktoré si nie je schopné uvedomiť danú stratu, avšak absencia rodiča ho bude sprevádzať celým životom, dieťa školského veku, ktoré je na rodičovi citovo závislé a inak dospelý človek, ktorý už nežije v spoločnej

domácnosti s usmrtenou osobou a má vlastnú rodinu. Súd má za to, že zohľadniť vek je potrebné aj z opačnej perspektívy, ako je prežívaná strata usmrtenej osoby u dospelej osoby napríklad už v dôchodkovom veku aj z pohľadu svojich vnúčat.

41. Súd má za to, že najvážnejší zásah do súkromia zažili a zažívajú naďalej maloleté deti, a preto súd z dôvodov už v rozsudku uvádzaných priznal maloletým deťom náhradu nemajetkovej ujmy v najvyššom možnom rozsahu spomínanej vrchnej 3000 eurovej hranici. Súd má za to, že u detí sa jednalo o zásah do ich života vo veku 10 a 6 rokov, kedy matka bola ich živiteľkou a tie boli na ňu odkázané nielen finančne, ale aj citovo, nakoľko mali medzi sebou veľmi úzke a láskyplné vzťahy.

42. Čo sa týka priznanej náhrady pre rodičov pozostalej J. T., súd mal za to, že strata ich dcéry je bolestivou, traumatizujúcou a frustrujúcou, nakoľko ako rodičia prežili svoje dieťa. Avšak súd mal za to, že v komparácii s maloletými deťmi, ktorých bude bezpochyby ovplyvnený vývin a dozrievanie psychiky, u rodičov nebohej J. T. je takáto strata isto znesiteľnejšou ako u detí, kedy dospelý človek (žalobkyňa 1/ vek narodenia 1961 a žalobca 2/ vek narodenia 1962) sa podľa názoru súdu dokáže vzhľadom na svoju vyzretosť rýchlejšie vysporiadať sa s bolestivou stratou ako tomu bude u maloletých detí. V danom smere odškodnenia poukazuje súd aj na fakt, že žalobcovia 1/ a 2/ tak ostali živiteľmi pozostalých detí, ktoré sú hmotne aj existenčne od svojich starých rodičov závislé. Súd má za to, že aj keď je náhrada nákladov na výživu síce samostatným nárokom majetkového charakteru, strata osoby, na ktorej bol pozostalý závislý, sa určite negatívne prejaví aj vo sfére osobnostného prežívania.

43. Čo sa týka náhrady pre bratov - žalovaných 5/ a 6/ súd mal za to, že je dôvodným im priznať náhradu v rozmedzí od 18000,-eur do 21000,-eur (3000,-eur x 7). Súd mal v danom prípade za to, že na základe miery proporcionality a v porovnaní, že u maloletých detí sú následky neoprávneného zásahu najzávažnejšie a u rodičov menej závažne, tak u bratov zosnulej sú intenzita, dopad a dôsledky neoprávneného zásahu zo všetkých žalobcov najmenej závažné. Súd potom rozhodoval o priznaní náhrady v rozmedzí najnižšom, t.j. od 18000,eur do 19000,-eur. Súd svoje tvrdenie o menšej závažnosti následkov odôvodňuje tým, že na rozdiel od detí, ktoré ostali bez matky a živiteľky rodiny a sú odkázané na pomoc iných, a na rozdiel od rodičov zosnulej, ktorí prežili svoje dieťa a starajú sa a zabezpečujú výchovu maloletým deťom, u bratov zosnulej je miera následkov pri danom porovnaní menej závažnou. Je nepochybným, že žalobcovia 5/ a 6/ stratou svojej sestry utrpeli ujmu spočívajúcu v intenzívnych pocitoch straty, smútku, úzkosti, beznádeje a zúfalstva zo straty milovanej a nenahraditeľnej osoby, s ktorou spolu vyrastali bok po boku, s ktorou mali pekný súrodenecky vzťah a keď mali už aj vlastné rodiny, tak sa medzi sebou navštevovali. Avšak žalobcovia 5/ a 6/ nemali až tak intenzívny vzťah s usmrtenou osobou v porovnaní ako tomu bolo u detí a rodičov, nakoľko už spolu nebývali so sestrou v spoločnej domácnosti ako tomu bolo u žalobcov 1/ až 4/. Nakoľko vzhľadom na vek usmrtenej sestry bol reálny predpoklad, že by so žalobcami 5/ a 6/ mohla prežiť ešte relatívne dlhé obdobie harmonickej rodiny, tak práve aj z týchto uvedených dôvodov súd im priznal náhradu nemajetkovej ujmy nižšiu o 1000,-eur ako tomu bolo u rodičov usmrtenej, a o 2000,-eur nižšiu ako tomu je u maloletých detí, t. j. vo výške 19 000,-eur. K danej skutočnosti ešte súd zdôrazňuje, že účelom náhrady nie je reparácia celej majetkovej ujmy, ale výhradne zmiernenie jej následkov.

44. Súd nároky žalobcov 1/, 2/, 5/,6/ v prevyšujúcich častiach priznaných súm ako nedôvodné zamietol.

45. Súd pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy využil aj komparatívnu metódu s rozhodnutiami v obdobných veciach kedy súd poukazuje aj na rozhodnutia uvádzané žalobcami v tomto konaní, kde v obdobných veciach KS TN v konaní sp. zn. 4Co/658/2014 v prípade smrti manželky priznal manželovi ako náhradu nemajetkovej ujmy sumu 50 000,-eur, v rozhodnutí KS BB sp. zn. 12Co/465/2014 v prípade smrti manžela a otca detí súd priznal 35000,-eur pozostalej manželke a takisto po 35000,-eur každému z maloletých detí, a v rozhodnutí KS TT sp. zn. 11Co/116/2013 súd priznal manželovi 20 000,-eur a deťom 30 000,-eur. Súd pri svojom rozhodovaní o určení satisfakčnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadal aj na rozsah odškodnenia v daných obdobných veciach. Takisto súd pri komparácii obdobných prípadov poukazuje aj na obdobné prípady v rozhodnutiach KS PO sp. zn. 6co/59/2018, kde po dopravnej nehode bolo pozostalej matke priznaných 40 000,-eur, otcovi a bratovi po 30 000,-eur, v konaní KS BB sp. zn. 14Co/6/2018 pozostalej manželke po dopravnej nehode bola priznaná náhrada 40 000,-eur a maloletým dcéram 20 000,-eur, v konaní KS TT sp. zn. 23Co/251/2018 priznaná po dopravnej nehode pozostalej matke suma 25 000,-eur.

46. Súd v danom smere poukazuje aj na skutočnosť, že ak vezmeme do úvahy prisúdené výšky nemajetkových újm v porovnaní napríklad s ochranou slobody prejavu, ktorá je ako z ľudské právo a sloboda na spoločenskom rebríčku určite nižšie ako ochrana života či súkromia, tak v tomto konaní prisúdená náhrada za nemajetkovú ujmu je podľa názoru súdu primeranou a zohľadňujúcou devastačné následky po predmetnej nehode, pri ktorej bola usmrtená matka, dcéra a setra.

47. Pri komparácií s prípadmi uvádzanými v publikácii vydavateľstva VIA IURIS - Centrum pre práva občana s titulom: Sloboda prejavu a žaloby na ochranu dobrej povesti a podtitulom: Porovnanie prístupu súdov na Slovensku, v USA a Európskeho súdu pre ľudské práva k žalobám verejných činiteľov, publikovanej v roku 2011, kedy bol denník SME povinný uhradiť žalobcovi - sudcovi sumu 100 000 Eur za článok „Súdili disidentov, sú na Najvyššom súde“ alebo denník Pravda bol povinný uhradiť žalobcovi- sudcovi takisto sumu 100 000,-eur za článok „Súdna rada ako telenovely“ či spoločnosť Perex za viacero článkov a karikatúr v denníku Pravda bola povinná uhradiť žalobcovi- sudcovi sumu 99581 Eur, sa priznaná suma nemajetkovej ujmy pre žalobcov 1/ až 6/ nevymyká závažnosti a okolnostiam, na základe ktorých bola predmetná žaloba postavená a priznané jednotlivé náhrady.

48. V zmysle uvedenej argumentácie je zjavné, že táto nie je v rozpore s argumentáciou žalovaného a závermi NS SR sp. zn. 6MCdo 15/2012, ba naopak súd pri svojej voľnej úvahe z nej vychádza, a teda že súd je povinný pri voľnej úvahe vziať do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napríklad zákon č. 215/2006 Z. z. o obetiach trestných činov, v zmysle ktorého ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50 násobku minimálnej mzdy (ku dňu dopravnej nehody suma 453,-eur), čo v danom prípade predstavuje sumu 21 750,-eur.

49. Nakoľko predmetný zákon upravuje odškodnenie obetí úmyselných násilných trestných činov, kedy v najzávažnejších prípadoch je možné priznať sumu 21 750,-eur, pri zohľadnených kritériách predmetného zákona náhrada nemajetkovej ujmy v dôsledku v tomto konaní prejednávaného nedbanlivostného trestného činu a súdom už opísaných menej závažných až najzávažnejších následkov a zásahov do života, súkromia a rodinného života žalobcov 1/ - 6/ priznaných vo výške pre bratov 19 000,-eur, rodičov 20 000,-eur a maloleté deti 21 000,-eur (§ 11 až 13 OZ) + 19000 Eur (§15 OZ, kedy bol súd oprávnený priznať 33000,-eur, avšak vzhľadom na priznanú sumu 21000,-eur za zásah do súkromia a požadovaných 40000,-eur je do výšky žalovanej sumy dôvodnou časť 19000,-eur z možných 33000,-eur,nakoľko súd je viazaný pri rozhodovaní žalobným návrhom a nemôže ho prekročiť) je podľa názoru súdu primeranou. Predmetné náhrady takisto zohľadňujú kritéria uvedeného zákona, kedy vzhľadom na nedbanlivostný trestný čin náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do ochrany súkromia a rodinného života v zmysle § 11 až 13 OZ nepredstavuje maximálnu možnosť odškodnenia, a teda sumu 21 750,-eur, ale rozmedzie od 18000,-eur do 21000,-eur.

50. Takisto súdom priznaná náhrada pre maloleté deti za ochranu života v zmysle § 15 OZ vo výške 19 000,-eur sa nevymyká diapazónu stanoveného § 13 zákona č. 215/2006 Z. z. (max. suma 21750,-eur). Uvedená výška 19000,-eur je uvedená z dôvodu, že podľa už vyššie opísaného názoru súdu bol nárok žalobcov 3/ a 4/ v časti ochrany§ 15 OZ na náhradu možný v maximálnej výške 33 000,-eur (11x3000,-eur). Nakoľko žalobcovia 3/ a 4/ si celkovo uplatnili náhradu 40 000,-eur a súd im za zásah do ich súkromia a rodinného života priznal sumu 21 000,-eur, pričom súd nie je oprávnený rozhodovať ultra petitum, súd potom za ochranu života priznal v zmysle žaloby sumu 19 000,-eur a s polu s náhradou 21 000,-eur za zásah do súkromia vyhovel tak žalobnému nároku u žalobcov 3/ a 4/ v celom rozsahu.

51. Navyše na záver súd poznamenáva, že priznaná nemajetková ujma vychádzajúca z proporcionality vážnosti jednotlivých práv, komparatívnej metódy v obdobných konaniach a kritérií pravidiel podľa zákona č. 215/2006 Z. z. podľa názoru súdu nie je príliš vysoká v tom smere, aby znemožnila alebo mimoriadne sťažila podnikateľské aktivity žalovaného, pričom súd má za to, že prvoradou je pre ochrana života, súkromia a rodinného života a zmiernenie následkov zásahov do Ústavou SR garantovaných predmetných práv.

52. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 CSP, podľa ktorého priznal ich náhradu žalobcom 1/ až 6/ v rozsahu 100% voči žalovanému. Súd poukazuje na rozhodnutie KS TN sp. zn. 17Co/322/2017 kedy zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu. V tomto prípade podľa názoru nejde o procesne neúspešných žalobcov 1/, 2/, 5/, 6/ (žalobcom 3/ a 4/ bolo vyhovené v plnom rozsahu) ak im bola priznaná časť žalobného nároku; nemožno ich ad absurdum

zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do práv žalobcov 1/ až 6/ bolo zasiahnuté; výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Z uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že žalobcom 1/ až 6/ je potrebné priznať podľa § 255 ods. 1 CSP plnú náhradu trov konania, avšak iba z prisúdenej sumy, pričom o ich výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

53. Štát v priebehu konania preddavkovo platil z rozpočtových prostriedkov súdu trovy prekladateľa, ktorý bol v konaní ustanovený uznesením č. k. 8C/10/2020-37, a ktorému súd uznesením č. k. 8C/10/2020- 120 priznal odmenu vo výške 1708,32 eur, na náhradu ktorých má právo voči neúspešnej strane sporu. Civilný sporový poriadok neobsahuje také ustanovenie, ktoré by upravovalo inú právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu náhrade trov konania štátu, a ktoré by tak mohlo byť analogicky aplikované pri rozhodovaní o náhrade trov konania štátu. Z uvedeného dôvodu, keď nie je možná ani analogická aplikácia niektorého existujúceho ustanovenia Civilného sporového poriadku na otázku náhrady trov konania štátu, je preto potrebné, aby konajúci súd prejednal a rozhodol otázku náhrady trov konania štátu podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva Civilný sporový poriadok. Takýmto požiadavkám najlepšie vyhovuje norma, ktorá by stanovovala, že štát má podľa výsledkov konania proti strane sporu právo na náhradu trov konania, ktoré platil a ak sú u niektorej zo strán sporu predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tejto strane sporu zníži o rozsah, v ktorom by jej súd oslobodenie priznal. Jedná sa v podstate o normu, ktorá je totožná s ustanovením § 148 ods. 1 zrušeného Občianskeho súdneho poriadku, ktorá upravovala náhradu trov konania štátu. Takáto norma zodpovedá princípom všeobecnej spravodlivosti a princípom, na ktorých spočíva Civilný sporový poriadok a výsledkom jej aplikácie bude rozumné usporiadanie procesných vzťahov. Pre rozhodnutie o náhrade trov konania je teda rozhodujúci výsledok konania, a preto vzhľadom na neúspech žalovaného súd ho zaviazal na úhradu trov konania, ktoré za neho platil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie vo vyhotovení dvojmo do 15 dní od doručenia jeho písomného vyhotovenia, písomne cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne.

V odvolaní treba popri všeobecných náležitostiach (§ 127 Civilného sporového poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pre súdom prvej inštancie (§ 366 Civilného sporového poriadku).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný rozsudok, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok v znení neskorších predpisov.